

Силабус курсу Управління соціальними ризиками

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність – ІІО Соціальна робота та консультування
Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ІІІІ

к.е.н., доц. Федорович Ірина Михайлівна

Контактна інформація i.fedorovych@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Управління соціальними ризиками» спрямована на обґрунтування теоретичних основ соціальних ризиків, визначення напрямків реалізації державної політики у сфері управління ними та розкриття теоретико-прикладних аспектів управління соціальними ризиками. У цьому контексті дисципліна також розкриває теоретико-прикладні аспекти управління соціальними ризиками, надаючи студентам знання та навички, які допоможуть їм у розумінні природи та впливу соціальних ризиків на суспільство та окремих громадян.

Основні завдання цієї дисципліни включають вивчення різних аспектів соціальних ризиків, їхніх джерел і видів, а також способів їх аналізу та оцінки. Вона також допомагає розкрити роль моніторингу соціальних ризиків і його важливість у визначенні ефективності соціальної політики та управління соціальними проектами.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Соціальні ризики у загальній теорії ризиків	Знати передумови виникнення соціальних ризиків та суб'єктно-об'єктну природу соціального ризику. Знати визначення соціальних ризиків у науковій літературі, національному та міжнародному законодавстві; підходи до класифікації	Тестові завдання, питання

		соціальних ризиків.	
4 / 2	2. Соціальні ризики економічного характеру	Розуміти особливості соціальних ризиків економічного характеру, соціальних ризиків неформальної зайнятості, соціальних ризиків безробіття. Знати причини поширення неформального сегмента ринку праці в Україні. Типи (підсегменти) неформальної зайнятості.	Тестові завдання, питання
4 / 2	3. Соціальні ризики непрацевдатності у системі соціального захисту населення	Знати особливості соціального ризику непрацевдатності людини, соціального ризику нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання та причини їх виникнення. Розуміти необхідність і значення державного пенсійного страхування, поняття пенсійного страхування з економічної, соціальної та правової позицій.	Тестові завдання, питання
4 / 2	4. Загальносоціальні ризики та їх державне соціальне забезпечення	Розуміти особливості соціальних ризиків у сфері сім'ї, дитинства, материнства та батьківства, поняття соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства. Знати місце соціальних допомог у системі соціального забезпечення населення.	Тестові завдання, питання
6 / 2	5. Управління соціальними ризиками: необхідність, сутність, етапи та способи	Розуміти необхідність управління соціальними ризиками, поняття «управління ризиком» та його застосування у сфері управління соціальними ризиками. Знати способи управління соціальними ризиками: попередження соціального ризику, ігнорування соціального ризику, поглинання соціального ризику, розподіл соціального ризику.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4 / 2	6. Ідентифікація та оцінювання соціальних ризиків: прикладні аспекти	Уміти здійснювати ідентифікацію соціальних ризиків та визначати фактори впливу на виникнення соціальних ризиків. Знати особливості експертного оцінювання соціальних ризиків та його переваги, сутність експертної оцінки соціальних ризиків, види експертних методів оцінки соціальних ризиків. Знати способи відображення результатів експертної оцінки соціальних	Тестові завдання, питання, практичні завдання

		ризиків.	
6 / 2	7. Моніторинг соціальних ризиків та його роль в оцінюванні ефективності соціальної політики	Знати сферу застосування моніторингу та його основний зміст, поняття моніторингу соціальних ризиків у науковій літературі, необхідність моніторингу соціальних ризиків. Розуміти принципи моніторингу соціальних ризиків, Завдання моніторингу соціальних ризиків.	Тестові завдання, питання, практичні завдання

Літературні джерела

1. Анпілогова Б.Ю. Соціальні ризики гендерної дискримінації. Сучасні тенденції забезпечення гендерного балансу в умовах Євроінтеграції: зб. матеріалів інформаційно-просвітницького форуму (м.Кропивницький, 17березня 2023 року). Кропивницький: ДонДУВС, 2023. С.70-75
2. Білик О. І. Формування системи публічного управління соціальними ризиками у світовій практиці. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 2. С. 76-81.
3. Боровик О. О. Проблема соціального сирітства у сучасному суспільстві. Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ніжин 13 травня 2021 р.). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. С. 11-12.
4. Бурик З. М. Публічне управління соціальними ризиками в умовах нової соціально-економічної реальності. Наукові перспективи. 2021. № 1 (7). С. 72-82.
5. Власенко Р. В., Яценко Л. Д. Соціальні ризики України в умовах війни та повоєнного відновлення. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. № 7. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-07-01>.
6. Жила Г. Економічні та соціальні наслідки війни в Україні, вплив конфлікту на світову економіку. Економіка та суспільство. 2023. № 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-35>.
7. Зеленська М. В., Завада О. Г. Роль загальнообов'язкового державного соціального страхування в державному управлінні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С.123-129.
8. Зозуля І. Поняття «соціальний захист» в контексті наукових досліджень. Теорія та історія державного управління. 2021. Том 3 № 84. С. 150–158.
9. Калінченко З. Д. Ризик-менеджмент: навч. посіб. для здобувачів спец. 051 “Економіка” та 073 “Менеджмент”. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.
10. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради Укра-їни. 1996. №30. Ст. 141.
11. Кульчицький І. Управління соціальними ризиками в кризових умовах. Економіка та суспільство. 2024. № (68). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-111>

12. Леванда О. М. Проблемні аспекти соціального страхування в Україні щодо ризиків упродовж життя . Демографія та соціальна економіка. 2022. № 2. С. 58-77.
13. Леган І. М., Мельничук Д. П., Войналович І. А. Соціальне страхування в системі реалізації пріоритетів сталого розвитку. Економіка, управління та адміністрування. 2022. № 3 (101). С. 48-53.
14. Малиновська О. М., Л. Д. Яценко. 24. Соціальні наслідки вимушеного внутрішнього переміщення населення в Україні. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2024. № 11.
15. Підлипна Р. П. Демографічні детермінанти соціальних ризиків та особливості їх прояву на ринку праці під час пандемії COVID 19. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2021. № 4(1). С. 113-123.
16. Підлипна Р. П. Загострення соціальних ризиків в Україні в контексті пандемії COVID-19. Scientific Bulletin of UNFU. 2021. № 31(2). С. 57-62. <https://doi.org/10.36930/40310209>.
17. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 49-51. Ст. 376.
18. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 18. Ст. 73.
19. Ревко А., Приходько Н. Соціально-економічні наслідки безробіття населення регіонів України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № (2(26)). С. 18–24. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2\(26\)-18-24](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2(26)-18-24).
20. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні і культурні виміри; за ред. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України. 2021. 295 с.
21. Романовська Ю. А., Гаврилюк О. Р. Фінансова база соціальних гарантій. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 60. С. 115-122.
22. Синчук С. Теорія соціального ризику за правом соціального забезпечення. Право України. 2023. №3. С.55-60.
23. Федорович І. Функціонування фондів соціального страхування у міжнародному контексті: ключові особливості та порівняльний аналіз. Економіка та суспільство. 2024. № 63. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4147/4077>.
24. Федорович І., Вацлавський О. Інноваційні технології у модернізації фондів соціального страхування. Таврійський науковий вісник. Серія Економіка. 2025. Випуск 23. С.151-160. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.23.17>.
25. Федорович І., Грегоращук А. Соціальні ризики в умовах нестабільності: прогнозування, попередження та механізми мінімізації. Ефективна економіка. 2024. № 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.60>.
26. Hladky V.V. The impact of welfare state policies on social security. Creative Space. 2023. Vol.11. P.62-64. doi:10.5281/zenodo.7495112.
27. Hladky V. V. The impact of welfare state policies on social security. Creative Space. 2023. Vol. 11. P. 62–64. DOI: 10.5281/zenodo.7495112.
28. Igwe A. A. Formal Sector Social Health Insurance Programme (FSSHIP) regulatory reforms: Critical factors. Journal of governance & regulation. 2022. Vol. 11. С. 327–336.

29. Igwe A. A. Formal Sector Social Health Insurance Programme (FSSHIP) regulatory reforms: Critical factors. Journal of Governance & Regulation. 2022. Vol. 11. С. 327–336.

30. Sluhotska V. M. Social risks as an element of the system of social protection of citizens of Ukraine. Juridical scientific and electronic journal. 2022. P. 311–313.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Управління соціальними ризиками” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1 (Теми 1-7)	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	1. Тестові завдання (5 тестів по 4 бали за тест) – макс. 20 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 40 балів. 3. Задача – макс. 40 балів.	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань на тренінгу	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за самостійну роботу	1. Теоретичні питання (2 питання по 30 балів) – макс. 60 балів. 2. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – макс. 20 балів. 3. Задача – макс. 20 балів.

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано викладає його, демонструє глибоке розуміння ключових понять та вміння застосовувати їх на практиці;

75–89 балів – матеріал засвоєно достатньо повно, проте у відповідях відчувається брак аргументованості; допускаються несуттєві неточності;

65–74 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні основних положень, проте не дає повного аналізу та не завжди вміє обґрунтувати відповідь;

60–64 бали – матеріал засвоєно фрагментарно, відповіді поверхневі, аргументація відсутня або слабка, наявні суттєві неточності;

1–59 балів – здобувач вищої освіти не володіє матеріалом, не розкриває суті теоретичних питань;

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне балів, отриманих на заняттях відповідного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, аргументовано застосовує його при виконанні завдань, виявляє творчий підхід;

75–89 балів – матеріал засвоєно належним чином, проте в окремих завданнях відчувається брак аргументації; допускаються несуттєві неточності;

65–74 бали – здобувач вищої освіти виконує завдання на базовому рівні, без глибокого аналізу та системності; спостерігаються помилки, але є спроби творчого підходу;

60–64 бали – завдання виконані поверхнево, відсутнє обґрунтування, немає належної аргументації; результати тренінгу фрагментарні;

1–59 балів – завдання не виконані або виконані формально;

Самостійна робота

90–100 балів – виконані всі завдання, робота містить елементи власних досліджень, високий рівень аргументації, креативний підхід;

75–89 балів – завдання в основному виконані, але є несуттєві недопрацювання чи помилки; аргументація в цілому достатня;

60–74 бали – завдання виконані частково, є суттєві недоліки в аналізі;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; наявні грубі помилки у змісті.

Модульна робота:

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

- тестів: 5 тестових завдань, за правильну відповідь на кожен із яких здобувач вищої освіти може отримати 4 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів.

4 бали – відповідь правильна;

0 балів – відповідь неправильна.

- теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 40 балів.

30–40 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, самостійно та аргументовано викладає його, глибоко розкриває зміст завдання, відповідає чітко;

20–29 балів – у достатньому обсязі володіє матеріалом, проте не завжди дає глибоке обґрунтування, допускає несуттєві неточності;

10–19 балів – матеріал засвоєний частково, відповідь фрагментарна, з недостатньою аргументацією, є суттєві помилки;

1–9 балів – володіння матеріалом мінімальне, відповідь поверхнева, нечітка, із грубими помилками.

- практичного завдання (задачі): 1 задача, за розв'язання якої здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 40 балів.

30–40 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує задачу та інтерпретує результати, демонструє самостійність виконання;

20–29 балів – завдання розв'язано в основному правильно, проте відповідь не повна, аргументація поверхнева, допускаються несуттєві неточності;

10–19 балів – завдання виконано частково, відповідь фрагментарна, без належної аргументації, є суттєві помилки;

1–9 балів – завдання виконано на мінімальному рівні, без пояснень і з грубими помилками.

Екзамен:

Екзамен – підсумковий вид контролю, при якому засвоєння навчального матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

- тестів: 10 тестових завдань, за правильну відповідь на кожен здобувач вищої освіти може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів.

2 бали – відповідь правильна;

0 балів – відповідь неправильна.

- практичних завдань (задач): 2 задачі, за розв'язання кожної з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів.

15–25 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, правильно розв'язує задачу, аргументує й інтерпретує результати, демонструє самостійність виконання;

5–14 балів – матеріал засвоєно достатньо, задача виконана правильно, проте додаткові пояснення відсутні, аргументація поверхнева, допускаються несуттєві неточності;

1–4 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом, розв'язання фрагментарне, допускаються суттєві помилки, пояснення нечіткі.

- теоретичного (проблемного) питання: 1 питання, за яке здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 30 балів.

15–30 балів – здобувач вищої освіти повністю володіє матеріалом, всебічно, аргументовано та самостійно його викладає, глибоко розкриває зміст завдання;

1–14 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом частково, відповідь фрагментарна, недостатньо аргументована, є суттєві неточності та нечіткість у викладі.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університет у	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)